

ESG-afrapportering for erhvervsskoler

Workshop på DEG's årsmøde 2023

Kan ESG bruges som ramme for at dokumentere og udvikle den bæredygtige erhvervsskole?

DEN BÆREDYGTIGE ERHVERVSSKOLE

UNDERVISNING I BÆREDYGTIGHED

DANNELSE

Hvordan understøtter vi elevernes viden og refleksion, så de kan håndtere bæredygtige dilemmaer og udvikle sig som verdensborgere?

ERHVERVSFAGLIGHED

Hvordan arbejder vi med kompetencer i bæredygtige teknologier og løsninger, der kan føre til adfærdssændring og nye faglige metoder?

BÆREDYGTIG SKOLEDRIFT

Hvordan udvikler vi et fokus på grønne løsninger for energi- og ressourcforbrug, genanvendelse, indkøb, nybyg og fx madspild på skolen?

BÆREDYGTIG ORGANISATION

Hvordan udvikler vi en skolekultur, så bæredygtige værdier er tydelige for ansatte, elever, kursister, bestyrelser og omverden?

BÆREDYGTIGHED I UDVIKLINGSPROJEKTER

Hvordan indgår bæredygtige mål i skolens udviklingsprojekter om pædagogik, didaktik og konkret erhvervsfaglig praksis?

PARTNERSKABER FOR BÆREDYGTIGHED

Hvordan kan skolen etablere partnerskaber, der kan fremme bæredygtige mål og ideer til undervisning og drift?

Program

Oplæg ESG som regnskabsprincip

V. Peter Nordgaard, LearnYC AB

Workshop del 1: Kort drøftelse af ESG i en skolekontekst

Kort pause

Bæredygtighed i årsregnskabet på Tietgen

V. Søren Jan Nielsen og Annette Vilhelmsen, Tietgen

Data i et klimaregnskab

V. Martin Elholm Spuur, ZBC

Workshop del 2: Hvordan kan ESG blive et udviklingsværktøj?

Opsamling fra bordene og tak for i dag

ESG som regnskabsprincip

Oplæg ved Peter Nordgaard

ESG SOM REGNSKAB

26. April 2023

Peter Nordgaard

Den bæredygtige erhvervsskole

I 2025 skal de første virksomheders regnskab
inkludere et ESG regnskab

E

S

G

“A better inclusion of environmental, social and corporate governance (ESG) factors in investment decisions will ultimately contribute to more stable and predictable markets, which is in the interest of all market actors”.

“Who cares win – Connecting Financial Markets to a Changing World”, UN Global Compact, 2004

Peter Nordgaard

25 years as analyst, operations manager, CFO, COO and boardmember

25 years experience as educator at various universities such as Middlesex University London, German Business School, Hainan University, Hanoi University, Africa MBA, Copenhagen Business School etc.

14 years experience as boardmember and member of governmental boards

Specific interest in compliance and Sustainability.
Build compliance setup for i.e. bitcoin exchanges.

Investor/Owner. Two companies being sold in 2021

20 years as chairman of various internal conferences in the area of banking

*“socially responsible firms
should focus on a single
objective:*

*maximizing profits for their
shareholders”*

Milton Friedman

Hvad er det første du
tænker når du hører ordet

”Bæredygtighed”?

Actions

Dig

Organisation

Påvirke

Greenhouse Protocol

Economic Dimension Score

IDG

Reuse

Waste

Net Zero Economy Index

Financing

FM
Clima

97

5P

Social

Environment

F

of

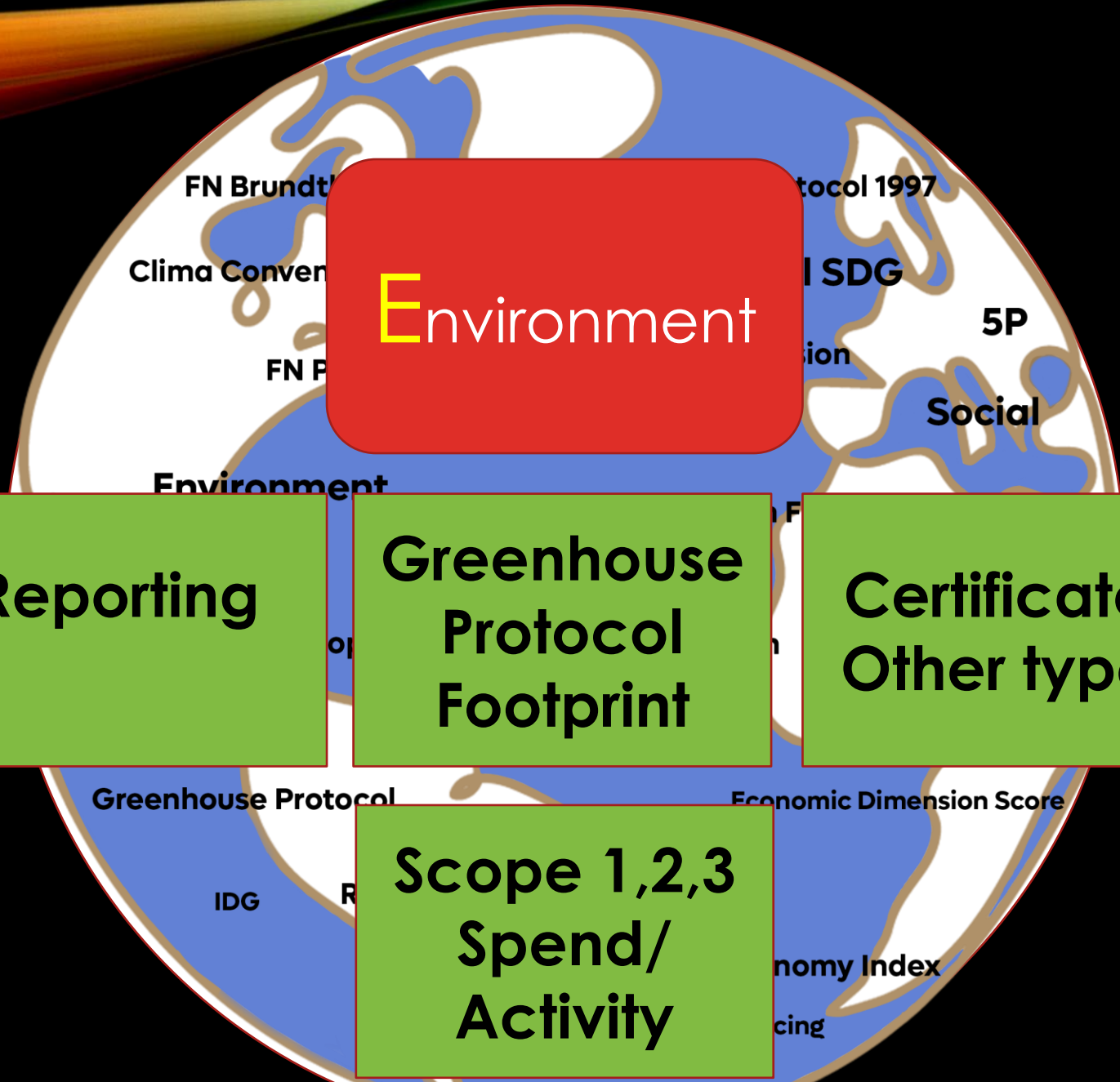
n

**Total Cost of
Ownership**

80% af produkters
miljømæssige
belastning
bestemmes i
designfasen

Hvordan kan du påvirke dit tøjforbrug?

**Total Impact
of Ownership**

Environment

Reporting

Greenhouse Protocol Footprint

Certificates
Other types

Scope 1,2,3
Spend/
Activity

THE REAL ENVIRONMENTAL QUESTION!

Green Energy Efficiency

Reusable Materials

Low Transport

Production

Long Lifetime

Shareable

Flexible

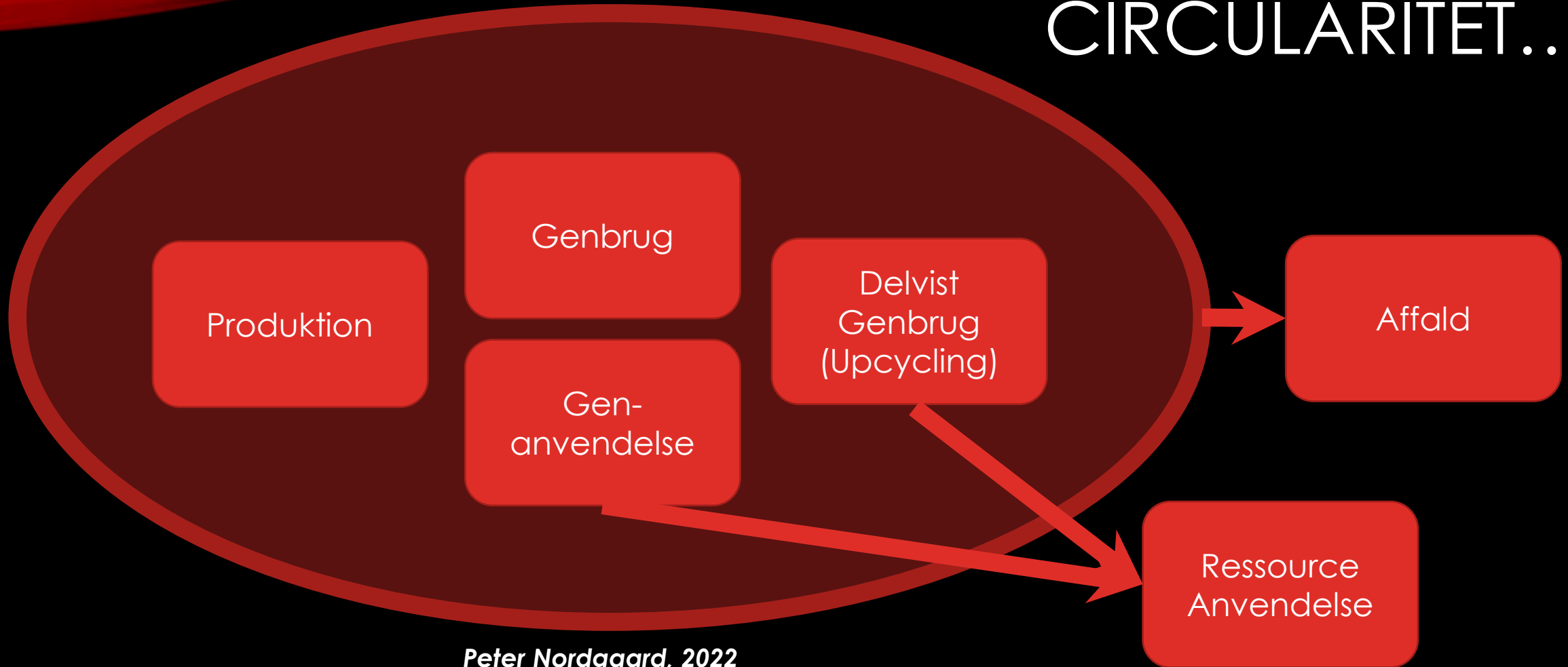
Consumption

Peter Nordgaard, 2021

How could this impact companies?
Does it reveal new revenue models also?

CIRCULARITET...

Peter Nordgaard, 2022

Cirkulær Leverandørkæde
Varmeforsyning fra supermarkedet

FORRETNINGSMODELLER

Nærproduceret

Efficiency
Green Energy

Reusable
Upcycling
Materials

Low Transport

Production

Long Lifetime
Right to Repair

Shareable

Flexible

Consumption

Nilfisk
Ikea

Peter Nordgaard, 2021

Green Mobility
Deleøkonomi
Product as a Service

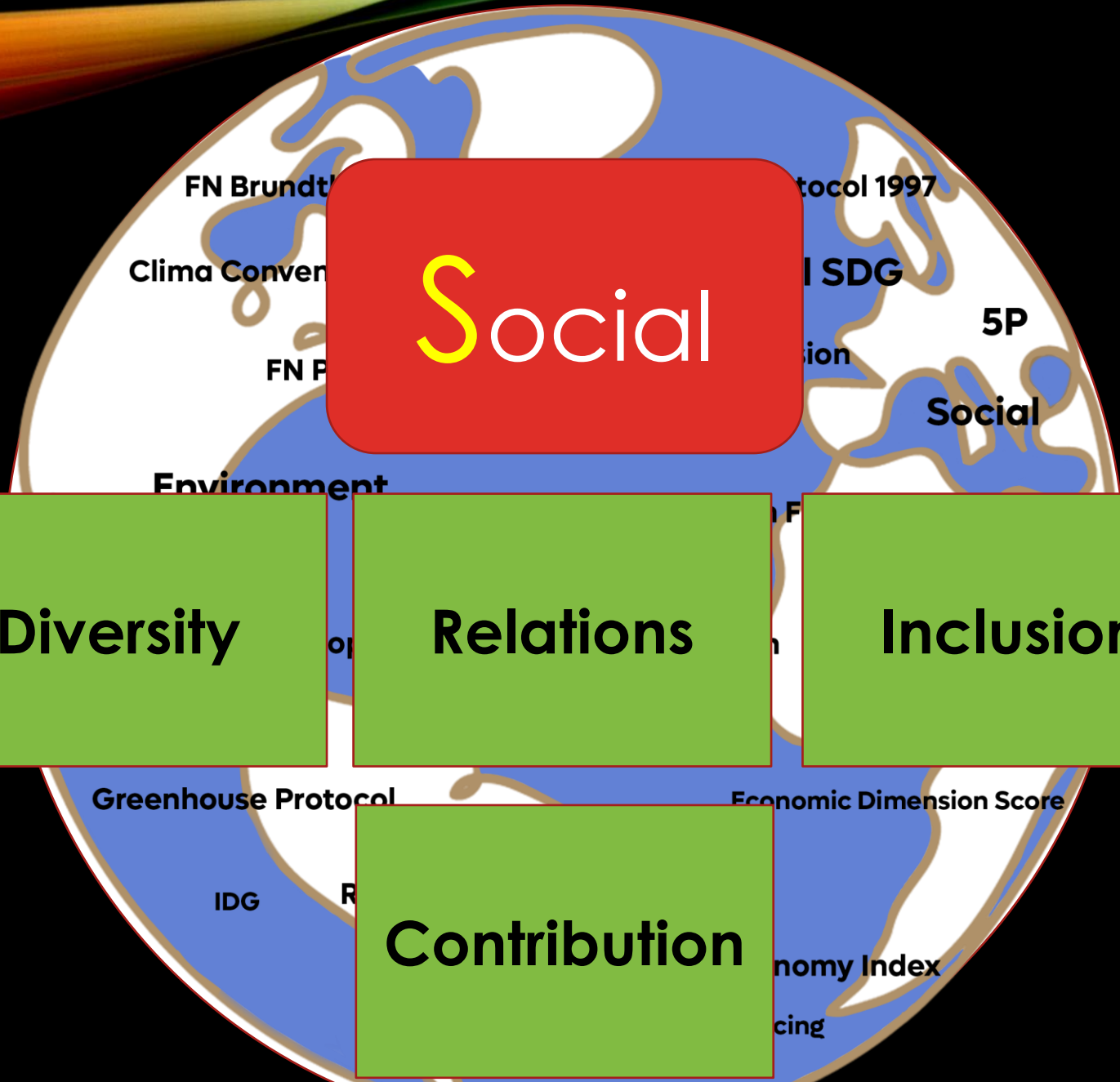
Hvad koster et ton CO₂?

1 kr?

700 kr?

9.500 kr?

31.400 kr?

Social

Diversity

Relations

Inclusion

Contribution

Governance

**Economic
Dimension
Score**

**Respon-
sibility**

Financing

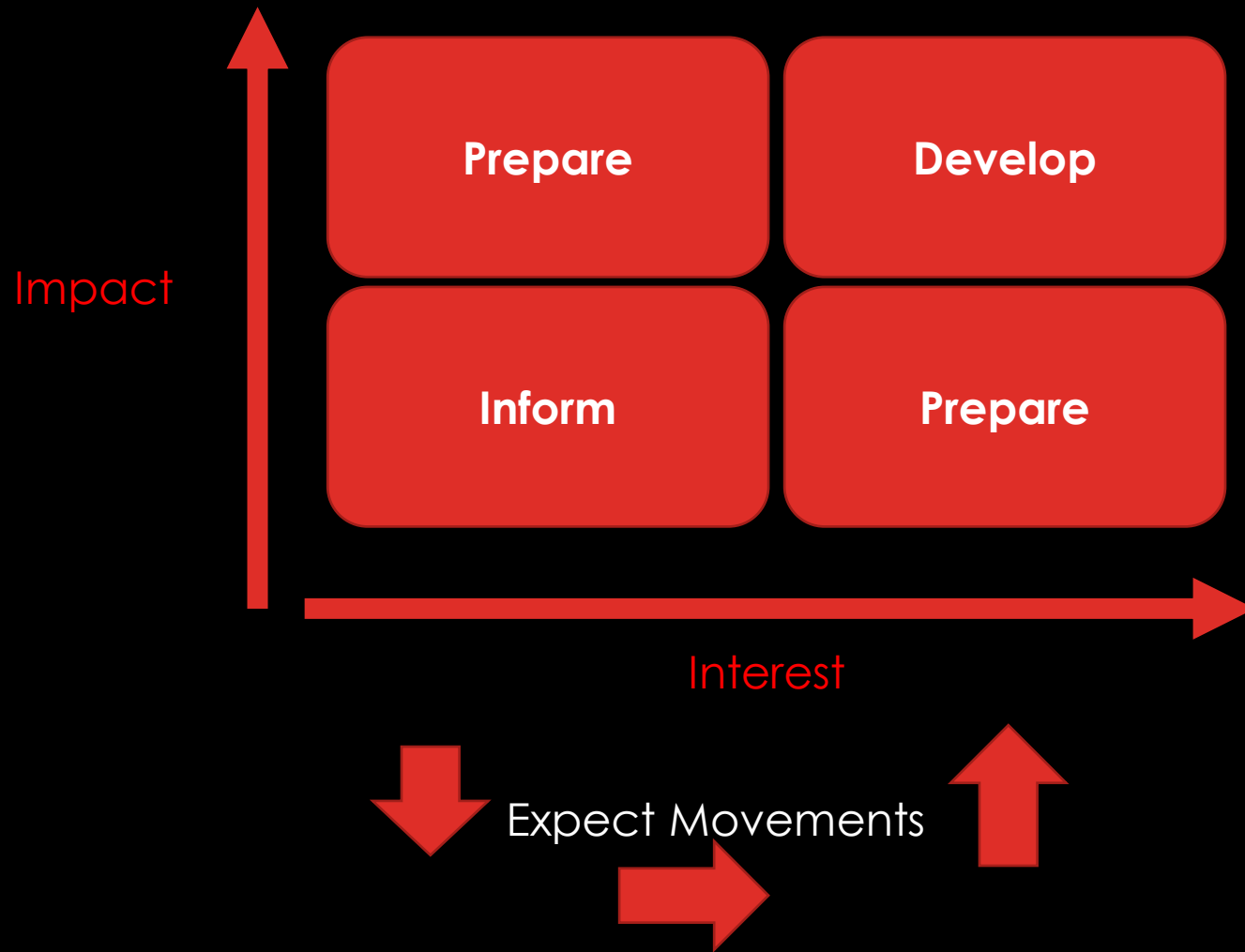
Risk

1. Corporate Governance	<ul style="list-style-type: none"> • Board Structure, Diversity, Effectiveness, Experience, Tenure • Executive Compensation • Management Ownership Requirement
2. Codes of Business Conduct	<ul style="list-style-type: none"> • Codes of Conduct • Corruption and Bribery • Systems/Procedures • Reporting on Breaches
3. Risk and Crisis Management	<ul style="list-style-type: none"> • Risk Governance and Culture • Sensitivity Analysis and Stress Testing • Emerging Risks
4. Supply Chain Management	<ul style="list-style-type: none"> • Supply Chain Awareness and Risk Exposure • Supplier Code of Conduct • ESG Integration in Supply Chain
5. Tax Strategy	<ul style="list-style-type: none"> • Tax Strategy • Tax Reporting • Tax Governance
6. Materiality/7. Policy Influence/8. Impact Measurement	<ul style="list-style-type: none"> • Materiality • Contributions • Impact Valuation and Disclosure

Analyse your key partners
Risk Assessment
Plan and develop

INTEREST GROUP ANALYSIS

ESG key figure overview

ESG

	Unit	Target	2020	2019	2018	2017	2016
Environmental data							
CO ₂ e, scope 1	Metric tonnes	4,200	4,389	4,479	4,658	4,751	4,870
CO ₂ e, scope 2	Metric tonnes	2,500	2,679	2,734	2,843	2,900	2,973
Energy Consumption	GJ	48,000	48,619	49,611	51,595	52,627	53,943
Renewable Energy Share	%	52	51	49	46	39	32
Water Consumption	m ³	1,325	1,352	1,380	1,435	1,464	1,501
Social data							
Full-Time Workforce	FTE	4,450	4,498	4,510	4,690	4,971	5,369
Gender Diversity	%	40	40	38	37	33	32
Gender Diversity, Management	%	33	30	31	24	22	17
Gender Pay Ratio	Times	1.0	1.2	1.2	1.2	1.3	1.4
Employee Turnover Ratio	%	10	11	11	12	12	13
Sickness Absence	Days per FTE	4.5	5.3	5.4	5.6	6.0	6.4
Customer Retention Ratio	%	88	85	87	83	81	79
Governance data							
Gender Diversity, Board	%	33	33	33	17	0	0
Board Meeting Attendance Rate	%	98	95	92	92	90	92
CEO Pay Ratio	Times	22	23	22	21	21	20

CFA Official
ESG
measures

Targets and data in the ESG key figure overview are examples to illustrate what the overview could look like for a given company. In relation to targets, these should be clarified and the timeframe should be elaborated in the company's guidance.

Typer af bæredygtige målinger

Målinger

Område	Type	Målemetode
Klima	CO2	En bils CO2 udledning ved kørsel i bilen kan måles pr. km.
Støj	DB	Støj måles som decibel
Vandforbrug	M3	Vandforbrug måles i kubikmeter
Adfærd	Andel	Adfærd måles ofte i andele. Det kan være hvor mange af virksomhedens ansatte som cykler. Det kan opgøres til 25%.
Anvendelse	Andel	Anvendelse af aktiver, f.eks. Lokaler, måles ofte i andele. Hvor mange andele af lokalerne anvendes? Og til hvilke formål?
Forskelle	Forhold	Vi måler forskelle, såsom lønforskelle. Her vil vi gerne vise forholdet mellem to lønforhold, f.eks. 25.000 kr og 28.000 kr. Det kan vi vise som 25:28, som er en beskrivelse af forholdet mellem den ene gruppe og den anden observerede gruppe.
Hyppighed	Antal	Der er områder hvor vi vil måle hvor ofte en begivenhed sker eller hvor mange muligheder der findes. Det kan være antallet af bøger til rådighed som genbrugsbøger eller antallet af arrangementer hvor vi uddanner organisationens brugere i bæredygtighed

Hvor lang tid tager det at
lave et ESG regnskab i
første draft?

ESG SOM REGNSKAB

26. April 2023

Peter Nordgaard

Den bæredygtige erhvervsskole

Gruppedrøftelser 1

Kan ESG bruges som ramme for at dokumentere og udvikle den bæredygtige erhvervsskole?

Hvad taler for?
Hvad taler imod?

Bæredygtighed i årsregnskabet på Tietgen

Oplæg ved Søren Jan Nielsen og Annette Vilhelmsen, Tietgen

Den tredobbelte bundlinjer i Tietgen i 2024

Vi ønsker at arbejde med de tre bundlinjer for at skærpe TietgenSkolens opmærksomhed på, at vi ud over at være økonomisk ansvarlige (profit), også skal være ansvarlige over for vores medarbejdere, elever og kursister (person), samt have både viden om, og handle på, de klimapåvirkninger vi sætter som skole (planet).

Hvad påvirker de tre bundlinjer lige nu på Tietgen?

Profit: Målet er en økonomi i balance, men den er påvirket af den finansielle situation og usikkerhed på prisudviklinger. Udvikling i forbrug og pris følges nøje.

Planet: Tietgen skal starte et skolebyggeri. Den nye skole bygges med DGNB guldcertifikat, som er en bæredygtig certificering af bygninger. Ordningen vægter miljø, økonomi og sociale forhold ligeværdigt. Der er løbende fokus på grønne drift, herunder drift og vedligehold af bygninger. Muligheder for solceller undersøges.

Person: Kerneopgaven for Tietgen er, at vi er et attraktivt valg for elever og kursister, når de ønsker uddannelse og opkvalificering inden for de merkantile fag. Det betyder, at vi hele tiden skal være opmærksomme på at tiltrække de medarbejdere. Skolen følger udvikling i trivselsmålinger for både elever, kursister og medarbejdere, samt vil have fokus på sygefraværet blandt medarbejdere.

Data i et klimaregnskab

Oplæg ved Martin Elholm Spuur, ZBC

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Klimaregnskab 2021 ZBC

1. år. CO2 klimaregnskab. El, varme, kørsel, vand.
Ring til en ven. Tak til EUC Syd.

Vi starter med det at vi nemt kan måle.
Glem Rolls Royce modellen – bare gør det.
CO2 omregningsfaktorer er det sværeste.

2. år. Indsatser og CO2 regnskab

Signalerer at vi arbejder bredt med bæredygtighed
Fortæl de gode historier som gør en forskel
Elev- og medarbejderinddragelse etc.

ESG bliver standard. Hvor står vi?

ESG bliver standard. Hvor står vi?

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

E

Klimaregnskab.....

Undervisning i bæredygtighed.....

Verdensmålsråd.....

Verdensmålsrådsetablering.....

Verdensmålsambassadører.....

Samkørsel.....

Vilde Erhvervsskoler.....

Foodhalls.....

Rengøring og affaldssortering.....

Bæredygtighedsprojekter.....

S

Full-Time Workforce

Gender Diversity

Gender Diversity, Management

Gender Pay Ratio

Employee Turnover Ratio

Sickness Absence

Customer Retention Ratio

G

Gender Diversity, Board

Board Meeting Attendance Rate

CEO Pay Ratio

ESG → CSRD(direktiv) → ESRS(standarder) → 12 sector agnostic standards

Cross	Environment	Social	Governance
2			1

The image displays four overlapping document covers for ESRS standards, all dated April 2022 and marked as 'EXPOSURE DRAFT'. The covers are arranged in a grid-like fashion, with the central 'ESRS 1 General principles' cover being the most prominent. The covers are color-coded: yellow for Environment, orange for Social, and purple for Governance. Each cover features the EFRAG logo and the text 'PTF-ESRS' and 'Open for comments until 8 August 2022'.

- ESRS 1 General principles** (April 2022) - Yellow cover, Environment category.
- ESRS 1 General principles** (April 2022) - Yellow cover, Environment category.
- ESRS G1 Governance, risk management and internal control** (April 2022) - Purple cover, Governance category.
- ESRS G1 Governance, risk management and internal control** (April 2022) - Purple cover, Governance category.

ESRS 1

- ESRS 1.1
- ESRS 1.2
- ESRS 1.3
- ESRS 1.4
- ESRS 1.5
- ESRS 1.6
- ESRS 1.7
- ESRS 1.8
- ESRS 1.9
- ESRS 1.10
- ESRS 1.11
- ESRS 1.12
- ESRS 1.13
- ESRS 1.14
- ESRS 1.15
- ESRS 1.16
- ESRS 1.17

Indikatorer

- ESRS 1.7.1
- ESRS 1.7.1
- ESRS 1.7.3
- ESRS 1.7.4
- ESRS 1.7.5
- ESRS 1.7.6

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Samlet set er der +1100 indikatorer.
Dette reduceres til omkring 800 i den endelige protokol.

Omkring 400 indikatorer benyttes af en større Privat virksomhed.

Det afgørende bliver at vide hvilke emner og underliggende indikatorer, at vi som offentlige selvejende institutioner bliver underlagt og hvornår.

Hent klimaregnskab fra ZBC som inspiration

Gruppedrøftelser 2

Drøft forslag til ESG-regnskab for en erhvervsskole

- 1) Hvilke parametre bør prioriteres første gang I vil lave et ESG-regnskab? (vælg de 5 vigtigste ud fra skemaet)
- 2) Drøft på bordet hvilke parametre I har valgt og hvorfor?
- 3) Fortsæt drøftelsen om, hvad der **taler for** og **taler i mod** at erhvervsskolerne skal prioritere at lave et ESG-regnskab

Arsmøde Erhvervsskoler, 2023

ESG Universitets Skabelon, Peter Nordgaard, 2023

E							
Område	Scope	Kategori	Enhed	Målemetode	Indtast	Std. Værdi	Kalkulation
				1000 km			
Anvendelse af organisationens biler	Scope 1	E	Ton CO2			0,19	0
Arbejdsrejser i andre biler	Scope 1	E	Ton CO2	1000 km		0,19	0
Arbejdsrejser Fly (kr)	Scope 3	E	Ton CO2	1.000 kr.		0,45	0
Arbejdsrejser Tog (kr)	Scope 3	E	Ton CO2	1.000 kr.		0,15	0
Andel FTE som cykler til arbejde	Scope 3	E					
Andel FTE som anvender offentlig transport til arbejde	Scope 3	E	Andel				
Andel FTE som kører bil til arbejde	Scope 3	E	Andel				
Grøn Egenproduceret EI (MWH)	Scope 2	E	MWH	MWH			
Øvrig elektricitet anvendelse	Scope 2	E	MWH	MWH		0,18	0
Øvrig, ikke varm er elateret energianvendelse	Scope 2	E	Ton CO2	MWH		0,18	0
Grøn Egenproduceret Varme	Scope 1	E	Ton CO2	MWH		0	0
Øvrige Varme	Scope 2	E	Ton CO2	MWH		0,09	0
Vandforbrug		E	Kubikmeter				
Andel Biodiversitet m2		E	Andel				
Undervisningslokaler		E	Andel	Andel af totale lokaler			
Lokalanvendelse Øvrig		E	Andel	Andel af totale lokaler			
Andel undervisningsmaterialer der genbruges		E	Andel				
Kødfrie dage Kantine		E	Andel				
Kødfrie dage Skolehjem		E	Andel				
Bæredygtige fag		E	Andel	Bæredygtighed udgør mere end 50% af læringsmål			
Genbrugspensumbøger		E	Andel	Pensumbøger er genbrugsbøger			
Dele tjener		E	Antal	Dele biler, dele bøger etc.			
Affaldsreduktion i percent i forhold til året før		E	Andel				
Miljøfarligt affald		E	Andel				
S							
Område	Scope	Kategori	Enhed	Målemetode			
FTE		S	Antal	FTE			
Andel med særlige behov		S	Andel	FTE			
Kønsdiversitet (m/k)		S	Andel	1:1			
Lønforstel (M/K)		S	Forhold	1:1			
Medarbejder tilfredshed		S	Score	Andel tilfredse			
Bruger tilfredshed		S	Score	Andel tilfredse (Studerende)			
Omsætningshastighed medarbejdere		S	Gange pr. år				
Sygefravær		S	Procent	Procent			
Arbejdsulykke fravær		S	Procent	Procent			
G							
Område	Scope	Kategori	Enhed	Målemetode			
Kønsdiversitet Bestyrelse		G	Forhold	1:1			
Lønforstel (CEO/Median)		G	Forhold	1:1			
Bæredygtige indkøb		G	Andel	Andel af indkøbsvolumen for hvilken der er defineret bæredygtige kriterier for indkøbet			
Bæredygtige arrangementer		G	Antal	Arrangementer for ansatte eller brugere eller offentlighed, der påvirker deltageres holdning, viden og interesse for bæredygtighed			

Afrunding

Spørgsmål og afsluttende bemærkninger

Tak for ordet

Næste indslag starter kl. 16.45 i plenumsalen (sal A+B):

Vidensbazar

